

Mine første år – fra fødsel til skolestart.

Leif Andersen

Mit navn er **Leif Andersen**. Jeg er født den 26. september 1944 (på Kong Christian X's 74-års fødselsdag) i Middelfart. Jeg blev døbt i Middelfart Kirke den 17. december 1944.

1944 26. Septemb	Middelfart Amtssygehus Bopæl: Nygade 17.	Leif Andersen	Arbejdsmand Jørgen Peder Andersen f. d. 12. April 1899 og Hustru Mary Sofie Nielsen, f. d. 29. Marts 1919. Vied i Brenderup, d. 1. August 1937.	1944 17. Decemb	Sognepræst Staffeldt Kirken	Moderen. Fru Agnethe Andersen, Sdr. Boulevard 208, Odense Faderen. Arbejdsmand Laurits Andersen, Sdr. Boulevard 208, Odense.
------------------------	---	------------------	---	-----------------------	-----------------------------------	--

Min fødsels- og dåbsnotits i Middelfart sogns kirkebog. **1.** fødselsdato: 1944 26. September. **2.** Fødselssted og bopæl: Middelfart Amtssygehuset. Bopæl: Nygade 17. **3.** Navn: Leif Andersen. **4.** Forældrenes navne og vielsesdato/sted: Arbejdsmand Jørgen Peder Andersen f. d. 12. April 1909 og Hustru Mary Sofie Nielsen f. d. 29. Marts 1919. Viet i Brenderup d. 1. August 1937. **5.** Dåbsdato: 1944 17. December. **6.** Præst og dåbssted: Sognepræst Staffeldt i Kirken. **7.** Faddere: Moderen, Fru Agnethe Andersen, Sdr. Boulevard 208, Odense. Faderen, Arbejdsmand Laurits Andersen, Sdr. Boulevard 208, Odense.

Daabsattest
for

Familienavn: Andersen
Fornavn: Leif

Fødeby, Sogn, Herred og Amt: Middelfart, Amtssygehus, Odense Amt

Fødselsaar og -Dag: 1944 - 26. September

Kirken, hvori Barnet er døbt eller fremstillet efter Hjemmedaab: Middelfart

Daabsaar og Daabsdag samt — hvis Barnet er hjemmedøbt — Aar og Dag for Fremstillingen i Kirken: 1944 - 17. December.

Forældrenes Stilling og fulde Navne: Arbejdsmand Jørgen Peder Andersen og Hustru Mary Sofie Nielsen.

Overensstemmelsen med Ministerialbogen bevidnes.

 Middelfart den 17. Decemb 1944.

Embedets Segl. Staffeldt Præstens Navn.

Nr. 56 A. A/S Olaf O. Barfoed & Co.s Forlag. Dansk Papir. Støttet til Strykeri. III.

Min dåbsattest (udstedt af Middelfart Pastorat).

Fødslen fandt sted på Middelfart Sygehus (Amtssygehuset) (det gamle ved Brovejen).

Middelfart Sygehus.

Her var min mor indlagt, fordi man forventede evt. komplikationer, da det var et stort barn, der var i vente. Denne forudsigelse holdt stik.

Ifølge de af sundhedsplejerskens kortnotater vejede jeg ved fødslen 5 kg og 150 g, og jeg målte 56 cm.

En måned efter fødslen have jeg tabt mig lidt, til 5 kg, men derefter gik det fremad, så jeg efter ca. 1 år vejede 10½ kg og målte 77 cm.

Min første "julemad" bestod af "maltekstrakt" (23/12), hvorefter den fra engang i februar stod på kartoffelmos og øllebrød.

Det fremgår desuden af skemaet, at jeg i løbet af mit første leveår har haft skoldkopper og mundbetændelse. Jeg er desuden vokset fra 56 cm til 77 cm.

Det fremgår desuden, at jeg efter 1 år har fået 8 tænder.

Navn: *Leif Andersen*

Bopæl: *Nygade 17.*

Sundhedsplejerske: *Kirsten Primdahl*
(Telefon Nr. 668.)

Torsd. Udd. Lørdag fra 8 1/2 - 9.

Sundhedsplejerske, Kirsten Primdahls, notater om mit første år. Fortsættes næste side.

Fødselsdato: 26-9-44

Vægt ved Fødselen: 5150 Længde: 56

Dato	Vægt	Bemærkninger
28/10	5000	
4/11	5450	
11/11	5600	
25/11	6350	
9/12	6750	
23/12	7200	Kølbælsbræk
13/1	7500	
10/2	8100	Karkaffelmør, Pillebrød
10/3	8450	
7/4	8550	
5/5	8800	

Dato	Vægt	Bemærkninger
2/6	9000	
14/7	9600	
25/8	10.100	
6/10	10500	

1 Aar gl.: 77 cm.

Evtl. Sygdomme: Skaalkopper, Skind =
Behandelse.

Antal Tænder: 8.

Statistik over mine vægtforøgelser det første leveår – fra 5000 g til 10500 g (fordobling).

Jeg er søn af **Jørgen Peder Andersen**, født den 12. april 1909 på "Fælleslykke" i Vinding sogn, Ringkøbing Amt og **Mary Sofie Andersen, f. Nielsen**, født den 29. marts 1919 i Ronæs. Udby sogn, Odense amt.

Mine forældre blev gift den 1. august 1937 i Brenderup Kirke, da min mor ventede min ældre søster, **Gurli Andersen**, der blev født den 3. december 1937 i Guldbjerg sogn, Odense amt.

Ministerialbog Fol. 184 Nr. 8

Vielsesattest.

Ugift, Avlsmedhjælper **Jørgen Peder A N D E R S E N**
af Gyldensten, født den 12/4 1909
i Vinding Sogn, Ringkøbing Amt,

og ugift, Husassistent **Mary Sofie N I E L S E N**
af Brenderup Sogn, født den 29/3 1919
i Udby Sogn, Odense Amt

blev ægteviede i Brenderup Kirke den 1. August 1937

hvilket herved bevidnes paa Embeds Vegne i Overensstemmelse med Ministerialbogen.

den 1 AUG. 1937

Sigurd Svends
Sognepræst

Nr. 55, Otaf O. Barfoed & Co.s Forlag. Dansk Papir. Stokk. I. Strykk. II.

tekst næste side.

Min far: ugift Avlsmedhjælper af Gyldensten (hans arbejdssted gennem ca. 5 år på dette tidspunkt).

Min mor: ugift husassistent af Brænderup Sogn.

Attesten udstedt af Brænderup Pastorat v. sognepræst Sigurd Tranæs.

Efter vielsen i Brænderup Kirke boede mine forældre en kort overgang i en mindre lejlighed i Guldbjerg, før de af Gyldensteen Gods købte en mindre ejendom i landsbyen Smidstrup (tæt ved Gyldensteen).

Mine forældres første hus i landsbyen Smidstrup ved Bogense.

I begyndelsen af 1944 bliver min mor atter gravid. Krigsårene har været en særdeles hård tid for en landarbejderfamilie, og i foråret besluttes det at flytte til Middelfart i håb om bedre beskæftigelse og forbedrede økonomiske forhold. Med overtagelse den 1. maj 1944 købes et mindre byhus, Nygade 17, Middelfart. Prisen for huset var 8.000 kr., hvoraf halvdelen, 4.000 kr. betales kontant og resten blev finansieret af 2 sparekasselån på henholdsvis 3.000 kr. og 1.000 kr.

Huset var et lille typisk byhus med en entre til venstre og til højre stue mod gaden og bagved et soveværelse. Køkkenet var placeret i forlængelse af entreen, hvorfra der var en trappe til første sal, hvor der fandtes et toilet samt et enkelt lille værelse.

Naboen i nr. 15 var en enlig dame med 2 børn, mens nabohuset, nr. 19 var beboet af skræddermester E. Thomsen med familie.

**Byhuset, Nygade 17, Middelfart,
hvor jeg tilbragte de første 6 år af min levetid.**

**Samme hus – i dag – efter renovering
”ak, hvor forandret”.**

Det viste sig dog vanskeligt for min far at få arbejde i byen, der i forvejen var præget af stor arbejdsløshed. Det lykkedes dog henad vejen at få arbejde i Middelfarts store skovområde på Hindsgavlhalvøen. Min mor var dog hjemmegående (gravid) og kunne passe min søster.

Jeg er 7 måneder gammel ved befrielsen den 5. maj 1945, og jeg har fået fortalt, at jeg lå i barnevogn, da min familie sammen med vel nok de fleste andre beboere i Middelfart havde taget opstilling ved brovejen for at hylde de engelske tropper, der i kortage kom kørende over Lillebæltsbroen og videre mod Odense.

Jeg husker ikke meget fra min tid i Nygade, hvor jeg boede de første 6 år af mit liv. Jeg blev fotograferet hos en af de lokale fotografer, da jeg var ca. 1 år.

Leif ca. 1 år gammel

Det lykkedes omsider min far at få arbejde på byens største virksomhed, NKT, ("Kabelfabrikken").

Min mor søgte også arbejde, nu da min søster var begyndt i skole og ikke længere havde behov for pasning.

Det lykkedes hen ad vejen også for min mor at få arbejde på NKT (sandsynligvis i 1947/48?), hvorfor der skulle findes pasningsmulighed for mig, mens mine forældre var på arbejde. Det var vanskeligt at få en plads i en af byens 2 børnehaver. Det lykkedes dog at få mig passet privat, først hos en enlig dame, der boede på Ny Møllevej (12?) og senere hos en anden dame, der boede i Nytofte (nuværende Odensevej 109).

På et tidspunkt (1949/50?) lykkedes det endelig at få plads i Børnehaven, Nygade 3 (kommunal børnehave).

Ejendommen, Nygade 3, (billede 2023) hjemsted for børnehaven. Lejligheden mod vejen var ikke en del af børnehavens lokaler, som var beliggende bagved i en sidebygning, hvorfor indgangen til børnehaven var gennem en låge til højre for bygningen.

Lågen til børnehaven – på skiltet står "Børnehave".

Billeder fra min første tid i børnehaven:

Børnehaven sandsynligvis 1949? Yderst til venstre børnehavens leder. I billedets højre side de 2 ansatte frøkener (husker desværre ikke navne). Den stående dreng i midten af billedet er undertegnede. Børnehaven var ikke ligefrem veludstyret med legetøj. På billedet ses en pige siddende på "en elefant" – i modsat side af billedet en person på en gyngehest. De 2 "dyr" kunne måske stamme fra en udrangeret Tivoli-karrusel. Desuden en pige på en 3-hjulet cykel.

Billedet fotograferet en dag, hvor skorstensfejeren var på besøg. Han er identisk med den senere mangeårige borgmester i Middelfart, Herman Jensen. Foto med børn og personale foran og bag hegnet, der adskilte gården (legepladsen) og haven.

Foto fra gården med sandkasse, trillebør, læskur og frøkenerne i positur. Lige bagved muren fandtes Hess's Jernstøberi. Nok ikke det sundeste sted at drive børnehave.

Et par erindringer fra børnehavetiden:

Om vinteren fik vi levertran. Vi blev opstillet på en lang række, og en af de ansatte "frøkener" defilerede forbi og alle fik en skefuld levertran i munden med samme ske (sådan var tiden).

Om sommeren legede vi mest i haven/gården, hvor der fandtes en stor sandkasse. Vi gik også lange ture – husker gåture helt op til Lillebæltsbroen.

Julen 1951 blev selvfølgelig også fejret i børnehaven. Der blev opført krybbespil, hvorfra disse billeder stammer:

Krybbespillets aktører bestod af børnehavens ældste klientel.

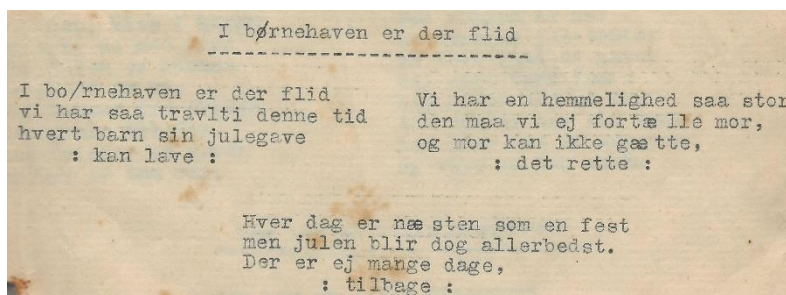

Alle børnehavens børn fotograferet i forbindelse med krybbespillet.

Vi lavede bl.a. vores eget sanghæfte. Omslaget fremstillet af tapetrester (muligvis sider af datidens "tapetbøger", der kunne lånes med hjem fra farvehandleren, når der skulle vælges nyt tapet) flettet sammen af rød bast. "Frøknerne" havde lavet afskrifter af julesange på skrivemaskine – flere kopier ad gangen ved hjælp af karbonpapir – (mange år før spritduplikator og senere kopimaskine).

Sanghæftet fra børnehaven.

Eksempel på indhold – muligvis lokalt skrevet sang.

Jeg startede i børnehaven, medens vi stadig boede i Nygade, og før mine forældre pr. 1. oktober 1950 købte huset, Odensevej 92, i den anden ende af byen. Ejendommen kostede 30.000 kr., delvist finansieret af salget af Nygade 17 samt diverse lån.

Ejendommen, Odensevej 92, Middelfart, som den så ud i 1950'erne.

Ejendommen som jeg husker den: Til højre i omstående billede et stort valnøddetræ (der endnu eksisterer (2023)). Skiltet på vejen til højre tilkendegiver, at der forude findes en jernbaneoverskæring med blinklys (ingen bomme). Foran matriklen et bredt grusareal før den egentlige vejbane. Først i 1970'erne blev vejbanen udvidet, og der blev anlagt fortov. Bemærk familiens cykler, der altid blev stillet op ad husets gavlmur om dagen, men altid blev sat i kælderen natten over.

I haven fandtes flere æbletræer, et blommetræ samt 2 espalier-pæretræer på den østre gavlmur samt i skellet mod Ludvig Stormsvej et stort mirabelletræ med gule mirabeller.

I resten af haven blev der dyrket grøntsager, fortrinsvis kartofler og jordbær.

Bagest i haven fandtes en garage (opført af den tidligere ejer, som stadig havde sin bil stående der i en årrække, efter at han var flyttet til en lejlighed i Østergade.

Op ad den ene garagemur var opført et træskur, der under krigen var "grisesti", så beboerne her kunne opfede egen gris til slagtning.

Da vi flyttede ind, havde vi kun rådighed over stueetagen samt det mindste af de 3 værelser på 1. sal. De 2 øvrige var beboet af en enlig dame med et nyfødt barn. Hun flyttede imidlertid efter nogen tid, men bolignøden efter krigen betød, at der var rift om ledige lejligheder/værelser. Et nygift ægtepar flyttede midlertidigt ind, indtil de kunne overtage en af NKT's boliger i Havebyen, som de var stillet i udsigt.

Odensevej 92 var en såkaldt "murer mestervilla" opført i 1933. Huset indeholdt stueetage med 2 værelser (stue med kamin og soveværelse) samt entre og køkken med gasblus ("bygas"). Efter kort tid blev der i køkkenet installeret "et gammeldags brændekomfur".

Første sal indeholdt 2 store sammenhængende værelser (kakkellovn i det ene) og et separat mindre værelse.

Huset havde fuld kælder med egen indgang. Den indeholdt 2 store kælderrum, "vaskekælder" med gruekedel samt et lille rum med W. C. og et mindre viktualierum. Huset havde desuden en terrasse på bagsiden af stueetagen og en altan på første sal.

Odensevej 92 var efter flytningen fra Nygade mit hjem de kommende 12 år, indtil jeg flyttede hjemmefra i 1962.

Efter min fars død i 1981 fortsatte min mor med at bo der et års tid, hvor efter huset blev solgt.

Odensevej 92 som det ser ud i dag (2023) – næste skjult af bevoksning.

Efterkrigstiden var "vaccinationstid" for de mange såkaldte "krigsbørn" født i slutningen af krigen og de næst følgende par år.

Første vaccination var mod difteritis:

Differivaccinationskort

Navn: Leif Andersen født: / / 19

1. Indsprøjtning	2. Indsprøjtning	3. Indsprøjtning
Dato <u>22/9 1945</u>	Dato / / 19	Dato / / 19
<p style="text-align: center;">SVEND TØNNESEN LÆGE TELF. 209 - GIRO 52450 MIDDELFART Lægens Stempel</p>	<p style="text-align: center;">S. Tønnesen 24 OKT. 1945 Middelfart Lægens Stempel</p>	<p style="text-align: center;">S. Tønnesen 26 APR. 1946 Middelfart Lægens Stempel</p>

Kortet opbevares og medbringes hos Lægen ved de følgende Indsprøjtninger. Bemærk Bagsiden.

100.000 2-45 XX 14.

Vaccinationen blev givet af 3 omgange, 22/9 og 24/10 1945 samt 26/4 1946 hos egen læge.

Næste vaccination var mod kopper. Jeg tror de fleste mennesker fra min generation fik en varigt minde om koppevaccinationen i form af 2 synlige ar på skulder/overarm.

Koppeattest.

Leif Andersen

født den 26-9 1944 i Middelfart

og boende i Middelfart

er den 11-11 1947 vaccineret mod Kopper.

Eftersyn den 25-11 1947 viste positivt Anslag.

ASSENS-MIDDELFART
LÆGEKREDS

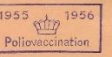

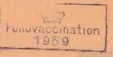
den 25-11 1947

O. P. P. P.
Læge.

100.000 2-45 XX 14.

Koppeattest – vaccineret den 11/11 1947 med eftersyn den 25/11 1947 med positiv anslag.

Midt i 1950`erne udbrød der i Danmark en polioepidemi, hvorfor en større vaccinationsindsats blev iværksat. Vaccinationerne blev foretaget i skolerne af flere omgange.

Vaccination mod poliomyelitis			Vaccination mod poliomyelitis (levende vaccine)		
Efternavn: <i>Pedersen</i>			Efternavn: <i>Pedersen</i>		
Fornavn: <i>Leif</i> født: <i>26/9 44</i>			Fornavn: <i>Leif</i> født: <i>26/9 44</i>		
	Dato	Vaccinator	Virustype	Dato	Vaccinator
I	<i>27/4 55</i>		<i>III</i>	<i>19. MAJ 1955</i>	
II	<i>25 MAJ 1955</i>		<i>1-2-3</i>	<i>14. MAJ 1956</i>	
III	<i>18 MAJ 1956</i>				
IV	<i>22 MAJ 1959</i>				
			III-15		2.500.000-3-53

Vaccinationer: 27/4 1955, 25/5 1955, 18/3 1956, 22/5 1959. Senere skete en opfølgning, 19/3 1966 og 14/5 1966 (de 2 sidstnævnte fra min seminariedad).

Mit ophold i børnehaven blev af længere varighed. Med forældre der begge arbejdede på NKT – arbejdstid kl. 7.00 – 17.00 - dog afbrudt af en længere middagspause på 1 time og 15 min., hvor arbejderne tog hjem og spiste enten varm mad hentet på et af byens mange pensionater på vej hjem eller "kold" frokost. Det har ganske givet været min ældre søster, der fik til opgave at aflevere mig i børnehaven på vej til skole og hente mig igen på vej hjem sidst på eftermiddagen.

Foto fra min sidste tid i børnehaven (tidlige forår 1952).

Jeg fortsatte sandsynligvis mit ophold i børnehaven lige til skolestart i 1. klasse den 1. april 1952 på **Østre Skole, Middelfart.**

Skrevet af Leif Andersen januar 2024.